

K ó d s z á m :

Državni izpitni center

M 0 6 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. FELADATLAP

IRODALMI ESSZÉ

2006. május 8-án / 150 perc

Engedélyezett segédeszközök:
az érettségiző diák töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával; kap két (2)
értékelőlapot és két (2) üres lapot a vázlat elkészítéséhez.

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

UTASÍTÁSOK

Figyelmesen olvassa el az alábbi utasításokat! Semmit se hagyjon ki!

Ne lapozzon a felügyelő tanár engedélyezése nélkül!

Kódszámát ragassza vagy írja be az erre kijelölt helyre!

Figyelmesen olvassa el az esszé utasításait! A mellékelt szöveget munkája megkönnyítése érdekében ki is tépheti.

Dolgozata vázlatát a mellékelt lapokra írja!

A vázlatot nem értékeljük.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon! Írása olvasható legyen! Az olvashatatlan esszéket nem értékeljük.

Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap 12 oldalas.

MELLÉKLET A B) CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

[...] Egy januári estén Helen a járdán várt a trolira. Az egyik évfolyamtársnőjével tanult, utána meg lemezeket hallgattak, s így később indult el, mint tervezte. [...] Benézett az üzletbe, amely előtt állt, de csak a kiszolgálót látta bent, aki fejét a karján pihentette. Aztán jobban megnézte a férfit, hogy rájöjjön, mi volt ez a furcsa érzés az imént. Az ember felemelte álmos fejét, és Helennek elállt a lélegzete: Frank Alpine-t látta ott. Arca csontos volt, a szeme égett, szomorú, bűnbánó tekintettel meredt a tükörképére a kirakati üvegen, aztán álomittasan lehajtotta a fejét, és aludt tovább.

Percekig eltartott, míg Helen rájött, hogy a fiú nem látta őt. Egy pillanatra visszatért régi nyomorúságának emléke, a téli éjszaka azonban fényes volt és gyönyörű.

Megjött a trolis, és ő leült a hátsó ülésre. Nehéz gondok gyötörték. Ida említette egyszer, hogy Frank éjjel dolgozik valahol, de ez a hír semmit sem jelentett neki. Most, hogy látta a fiút kábultan a túlfeszített munkától, lefogyva, szerencsétlenül, elszorult a szíve. Hiszen nem volt titok előtte, hogy miért dolgozik Frank. A fiú tartja el őket. Neki köszönheti, hogy az esti iskolába járhat.

Az ágyban, félálomban figyelte azt, aki mindig őt figyelte. Belátta, hogy megváltozott. Valóban igaz, hogy nem ugyanaz az ember már – mondta önmagának. Ezt rég észre kellett volna vennie. Megvetette a fiút a bűnért, amit elkövetett, és nem vette számításba az okokat és következményeket; nem akarta elismerni, hogy véget lehet vetni a rossznak, és el lehet indulni a jó felé. [...] A fiú egy aljas, mocskos alak volt, de valami benne rejlő ok miatt – Helen nem tudta volna megmondani, miért, talán egy elfelejtett emlék, egy szunnyadó eszmény bukkant fel benne – más emberré vált. Nem az, aki volt. Már rég észre kellett volna vennie. Amit elkövetett ellenem, aljas volt, gondolta magában, de miután megváltozott a szíve mélyén, már nem róhatom fel neki.

Egy hétre rá, reggel, munkába menet Helen aktatáskával a kezében belépett a fűszerüzletbe. Frank, a kirakati selyempapír mögé rejtőzve, éppen őt leste. A fiú zavarban volt, a lányt pedig különösen Frank arca indította meg.

- Azért jöttem, hogy megköszönjem a nekünk nyújtott segítségedet – magyarázta.
- Ne köszönj semmit – mondta a fiú.
- Semmivel sem tartozol nekünk.
- Én már ilyen vagyok.

Elhallgattak. Aztán a fiú megemlítette: a lány nappali collegge-be is járhatna. Jobban megfelelne, mint az esti iskola.

– Nem, köszönöm – szólta Helen elpirulva. – Nem is gondolok rá. Főleg azért nem, mert olyan keményen dolgozol.

- Az nem jelentene külön fáradságot.
- Nem. Kérlek, ne.
- Lehet, hogy majd az üzlet is jobban megy. Akkor a bevételből is fedezhetjük.
- Jobb szeretném, ha nem.
- Gondolkozz rajta – mondta Frank.

A lány tétovázott. Majd gondolkodik, mondta.

A fiú szerette volna megkérdezni, van-e még reménye, de aztán úgy döntött, hogy vár még egy ideig.

Mielőtt elment, Helen a térdén egyensúlyozva, kinyitotta aktatáskáját, és kivett belőle egy bőrkötésű könyvet. – Szeretném, ha tudnád, hogy még mindig jó hasznát veszem a Shakespeare-ednek. [...]

Másnap este Frank az oldalajtónál hallgatózott, s dulakodást hallott odakintről. Ki akart rohanni, hogy segítségére siessen a lánynak, de megtorpant. Hallotta, hogy Nat valami durvaságot mond, aztán Helen pofon vágta, és felszaladt a lépcsőn. [...]

*Bernard Malamud: A segéd (részlet)
Akkord / Ciceró, 1998. 265–267.*

ÜRES OLDAL

Az alábbi két cím közül válasszon egyet! Karikázza be az előtte levő betűjelet!

- A) "Aki önmaga is akarja, azt vezeti a sors, aki nem, azt magával sodorja." (Seneca)**
(Értekező iskolai irodalmi esszé Malamud A segéd és Kosztolányi Édes Anna című regénye alapján)

Szemponatok:

- Ismertesse a két regény témáját, fogalmazza meg összehasonlíthatóságuk alapját!
- Mutassa be a főszereplőket családi és társadalmi helyzetük tükrében!
- Hasonlítsa össze a főszereplők legfontosabb emberi kapcsolatainak (munkaadó, szerelem) alakulását!
- Vonatkoztassa a Seneca-idézetet a főszereplők sorsára! Fejtse ki véleményét a dolgozatcím igazságtartalmáról!

- B) "Csak az a jó lép be hozzánk, melybe beleegyedtünk." (Simone Weil)**
(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Malamud A segéd c. regényének részlete alapján)

Szemponatok:

- Mutassa be a két főszereplőt az előzmények tükrében!
- Vizsgálja meg helyszínenként a lány felismeréseit, valamint szemléletváltását!
- Hasonlítsa össze a főszereplők érzelmeit, fogalmazza meg a férfi szándékát!
- Fejtse ki véleményét a dolgozatcím igazságtartalmáról, valamint a lány várható döntéséről!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A dolgozat terjedelme: 700–1000 szó.

